

Kennisupdate LIVE

Welkomstwoord

Barbara Oomen
Voorzitter College van Bestuur
HZ University of Applied Sciences

HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

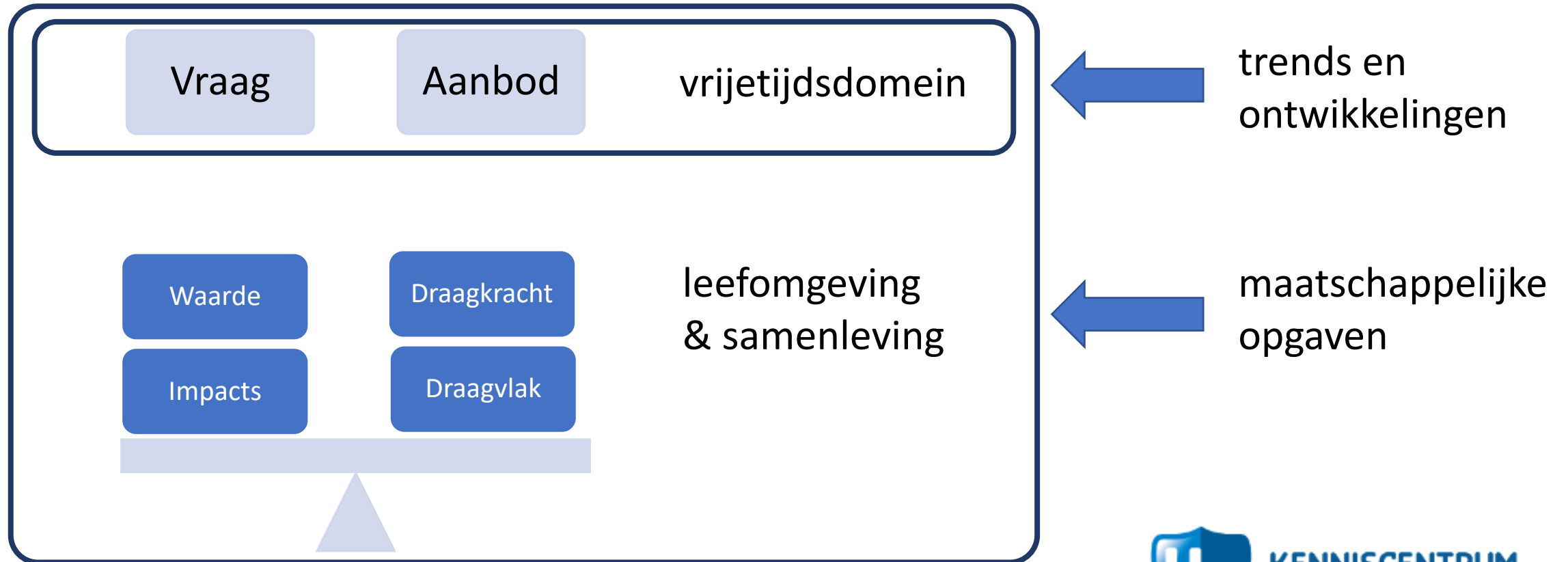
HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

- Onderzoeksgroep als onderdeel van HZ University of Applied Sciences
- We doen onderzoek naar het vrijetijd domein (toerisme, leisure, hospitality) als geheel
- Met die kennis ondersteunen we de overheid en de sector bij het maken van strategische keuzes
- Het vrijetijd domein is sterk verweven met andere domeinen en raakt veel maatschappelijke opgaven
- Samenwerking met andere onderzoeksgroepen binnen de HZ van grote waarde

Kennis als onderlegger voor Bestemming Zeeland in balans

Applied Research Centre Vitality: gericht op vitale regio's en brede welvaart

Voorbeelden van gezamenlijke projecten

Belang vt-domein voor
gezonde regio

Lectoraat Healthy Region

Verkenning duurzame
businessmodellen

*Kenniscentrum
Ondernemen & Innoveren*

Ontwikkeling Zeelandpanel

*Kenniscentrum Zeeuwse
Samenleving*

Applied Research Centre Technology, Water & Environment: voorbeelden van gezamenlijke projecten

---

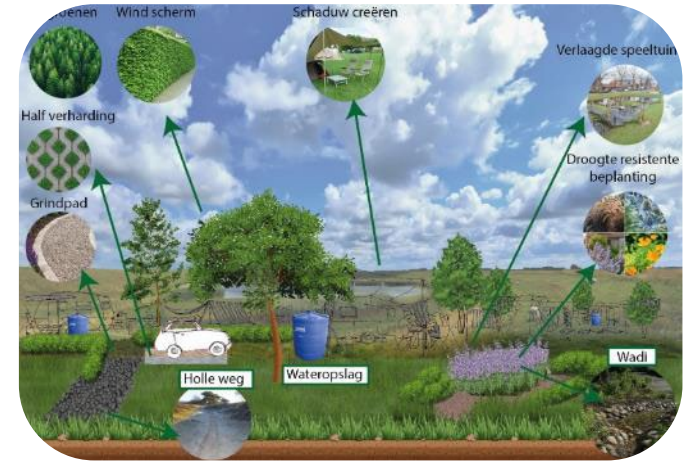
FACET: biobased gebouw

*Lectoraat Biobased
Construction*

Webinar De kracht van data

Lectoraat Data Science

Kansenkaart klimaatadaptatie

*Lectoraat
Resilient Deltas*

Partners HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

- Provincie Zeeland
- Impuls Zeeland
- Toeristisch Ondernemend Zeeland
- Zeeuwse gemeenten
- CELTH (Centre of Expertise Leisure, Tourism & Hospitality)
- Landelijke Data Alliantie toerisme / NBTC

Al deze kennis beter vindbaar: www.kenniscentrumtoerisme.nl

Thema's ▾

Regio's

Kennisbank

Actueel

Over ▾

Contact

HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

Kennis leveren voor duurzame innovatie van de vrijetijdssector

HZ Kenniscentrum Kusttoerisme is dé kennispartner van de Zeeuwse vrijetijdssector. Wij doen onderzoek en realiseren projecten. Zo geven wij inzicht en creëren perspectieven. Dat doen we met ondernemers, inwoners, overheden en maatschappelijke organisaties. Wij geloven in de kracht van co-creatie en bedenken en ontwikkelen samen kennis, samenwerkingsverbanden en praktijkcasussen.

Actueel

Contact

Vernieuwde website

- Meer dashboards met data
- Elke gemeente een eigen pagina met basisdata (of meer)
- Publicaties

Maar ook:

- Dossiers met het verhaal achter de data en de samenhang tussen onderwerpen

Actuele cijfers en trends

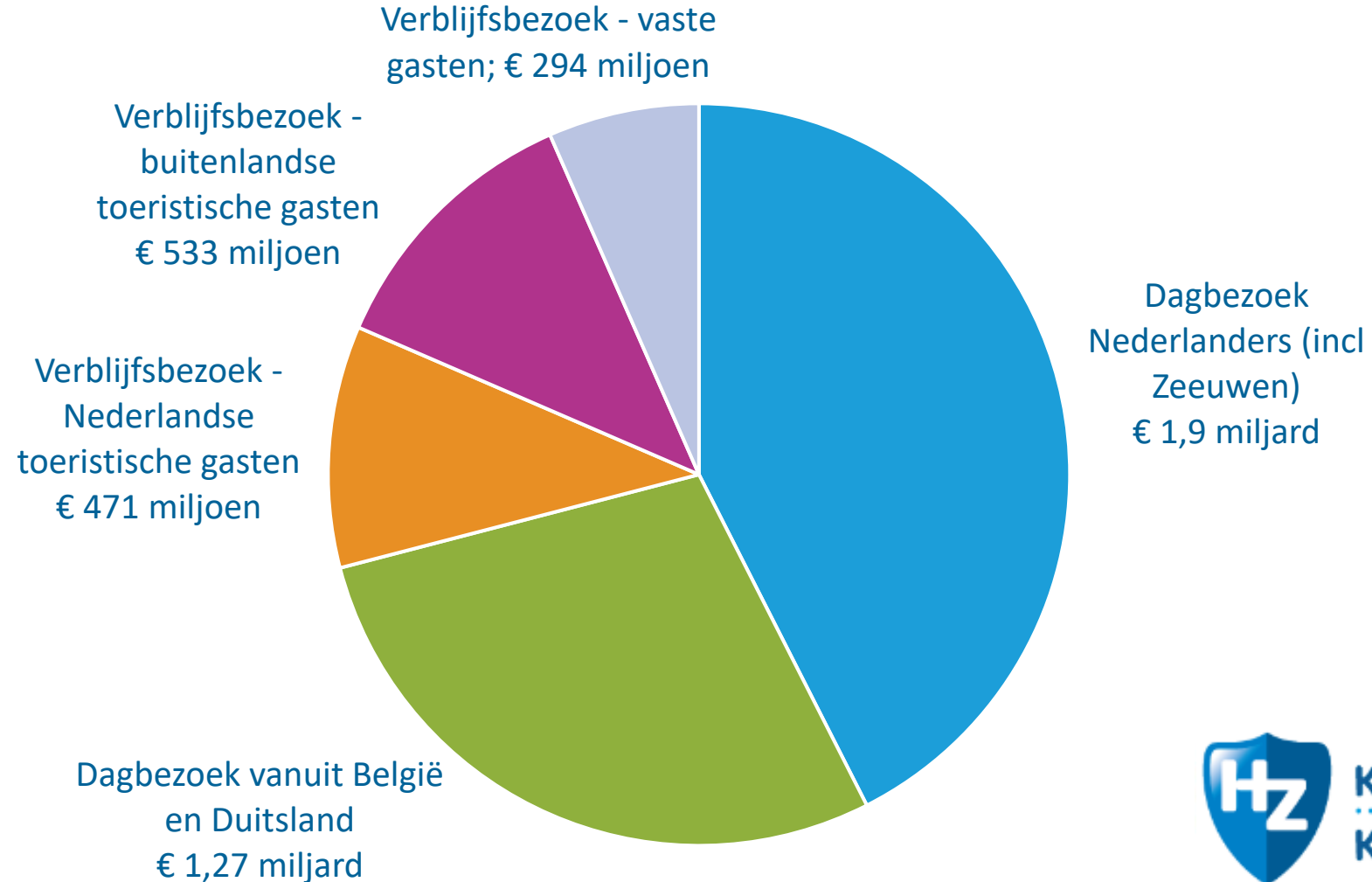
Kerncijfers vrijetijdsdomein Zeeland

- Jaarlijks zo'n 21 miljoen overnachtingen van 3 miljoen toeristen
- Jaarlijks zo'n 20 miljoen dagbezoeken van toeristen
- 390.000 Zeeuwen zijn samen 142 miljoen dagen in Zeeland
- Zeeuwen ondernemen 71 miljoen vrijetijdsactiviteiten langer dan 1 uur

Economische waarde vrijetijdsdomein Zeeland

Cijfers dagtoerisme – herkomst bezoekers

• Dagtoerisme Nederlanders	7,0 miljoen
• Dagbezoek Belgen	4,3 miljoen
• Dagbezoek Duitsers	8,2 miljoen
Totaal dagbezoekers	19,5 miljoen bezoeken

Bron: NederlandsVrijeTijdsOnderzoek 2022/23 en Onderzoek Inkomend Dagbezoek 2021/22

Cijfers dagtoerisme – activiteiten bezoekers

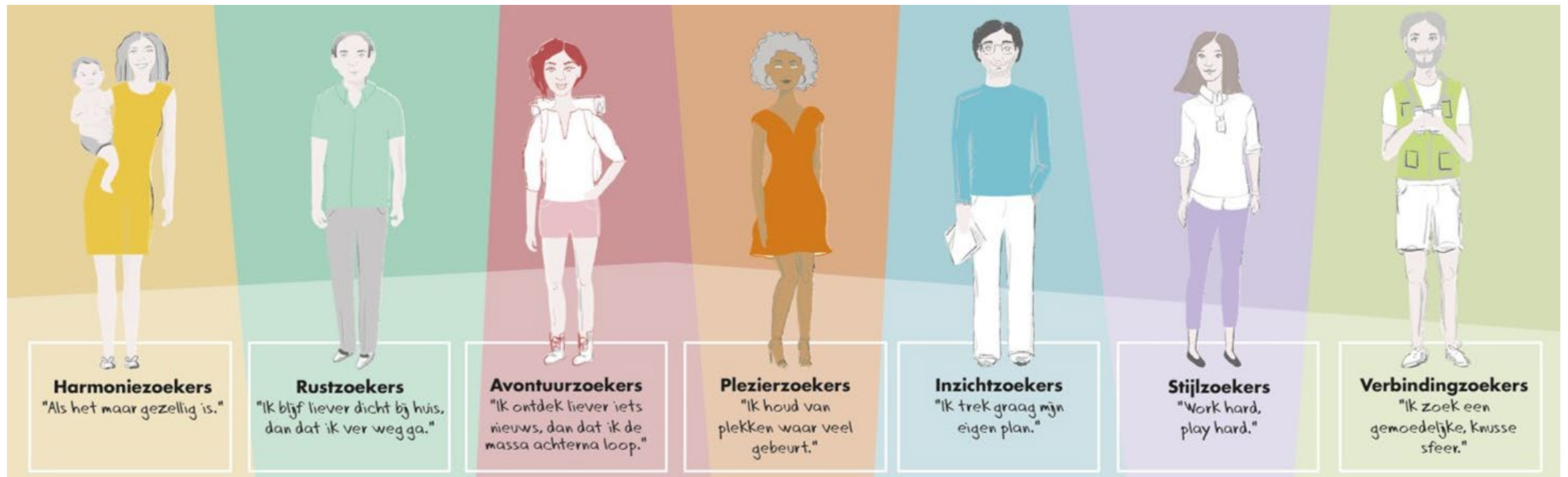
Zeeuwen	Nederlanders	Duitsers	Belgen
Wandelen	Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte	Bezoek strand/duinen	Funshoppen/winkelen
Fietsen	Wandelen	Funshoppen/winkelen	Uit eten
Ontspannen/recreëren in de openbare ruimte	Uit eten	Uit eten	Wandelen in de natuur
Uit eten	Bezoek café / terras	Wandelen in de natuur	Fietsen
Bezoek café / terras	Toertocht met de auto	Fietsen	Bezoek aan stad en/of dorp Bezoek strand/duinen

Bron: NederlandsVrijeTijdsOnderzoek 2022/23 en Onderzoek Inkomend Dagbezoek 2021/22

Inzicht in vrijetijdsgedrag en -behoefte Zeeuwen

- Onderzoek door KCKT in 2024
- Zeeland doet mee aan Leefstijlvinder

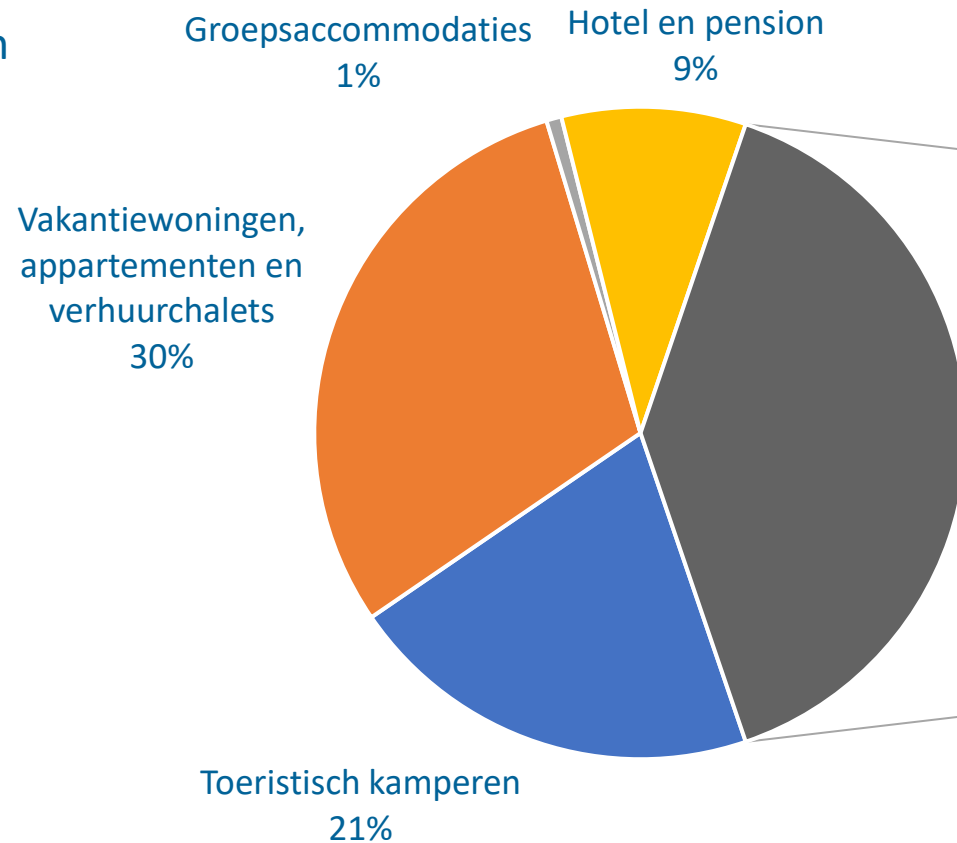

Cijfers verblijfstoerisme 2022

Geregistreerd door CBS:

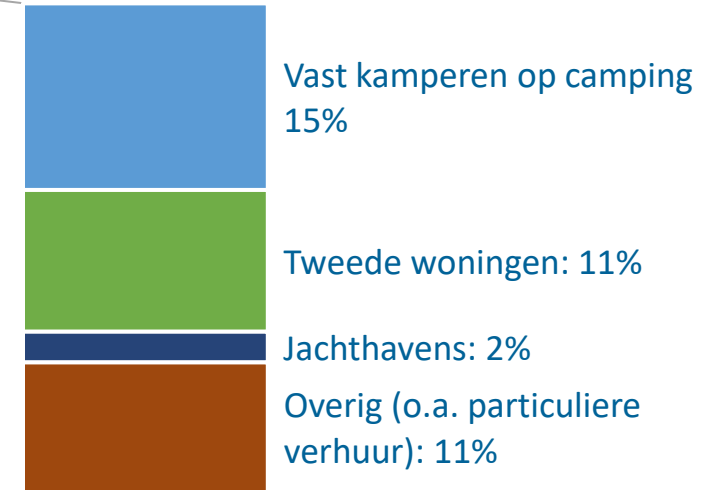
12.851.000
overnachtingen

Totaal berekend door KCKT:

21.258.000
overnachtingen

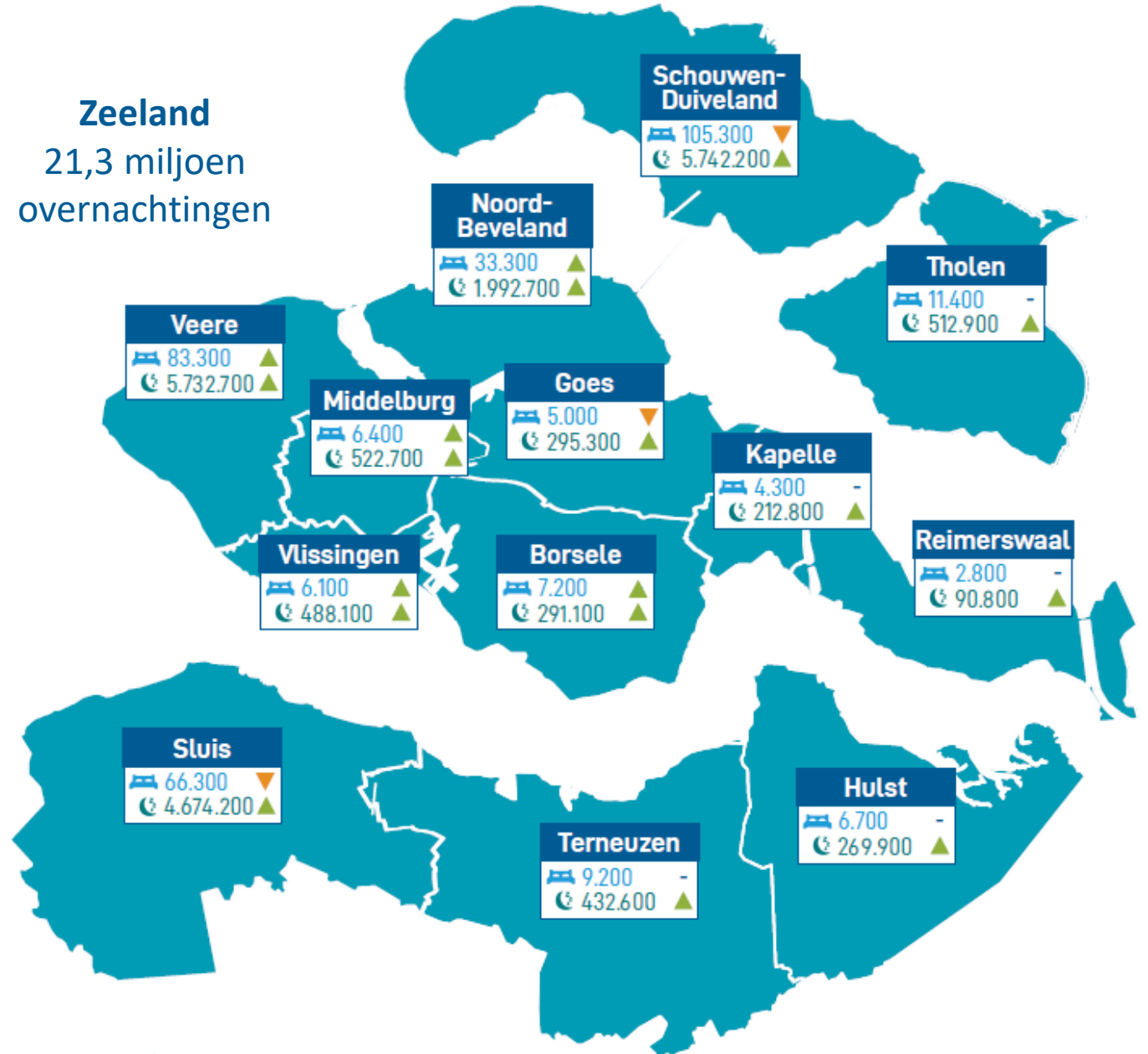
Niet geregistreerd
door CBS
39%

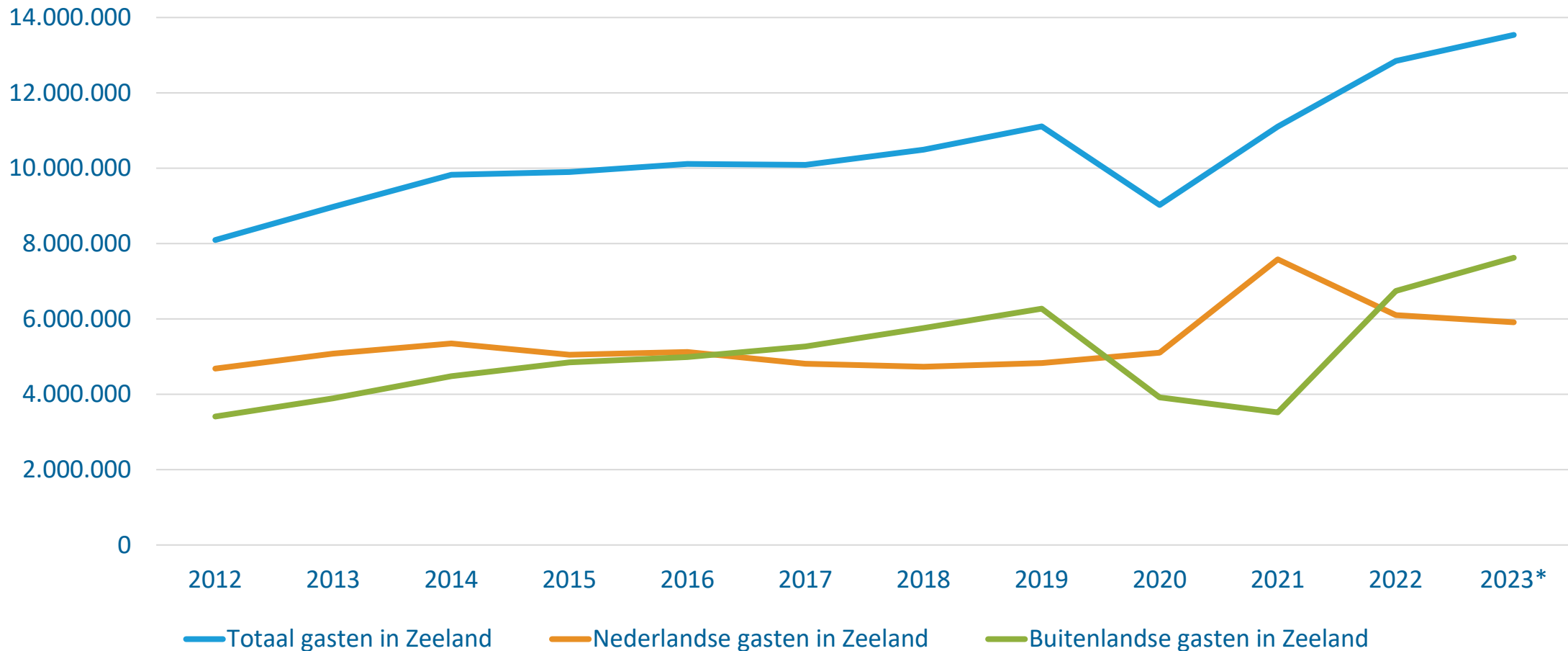
**KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME**

Spreiding in Zeeland

Zeeland
21,3 miljoen
overnachtingen

CBS-cijfers: ontwikkeling overnachtingen t/m 2023

NB: Overnachtingen exclusief vaste gasten, watersport en particulier aanbod
Bron: CBS, bewerkt door HZ Kenniscentrum Kusttoerisme

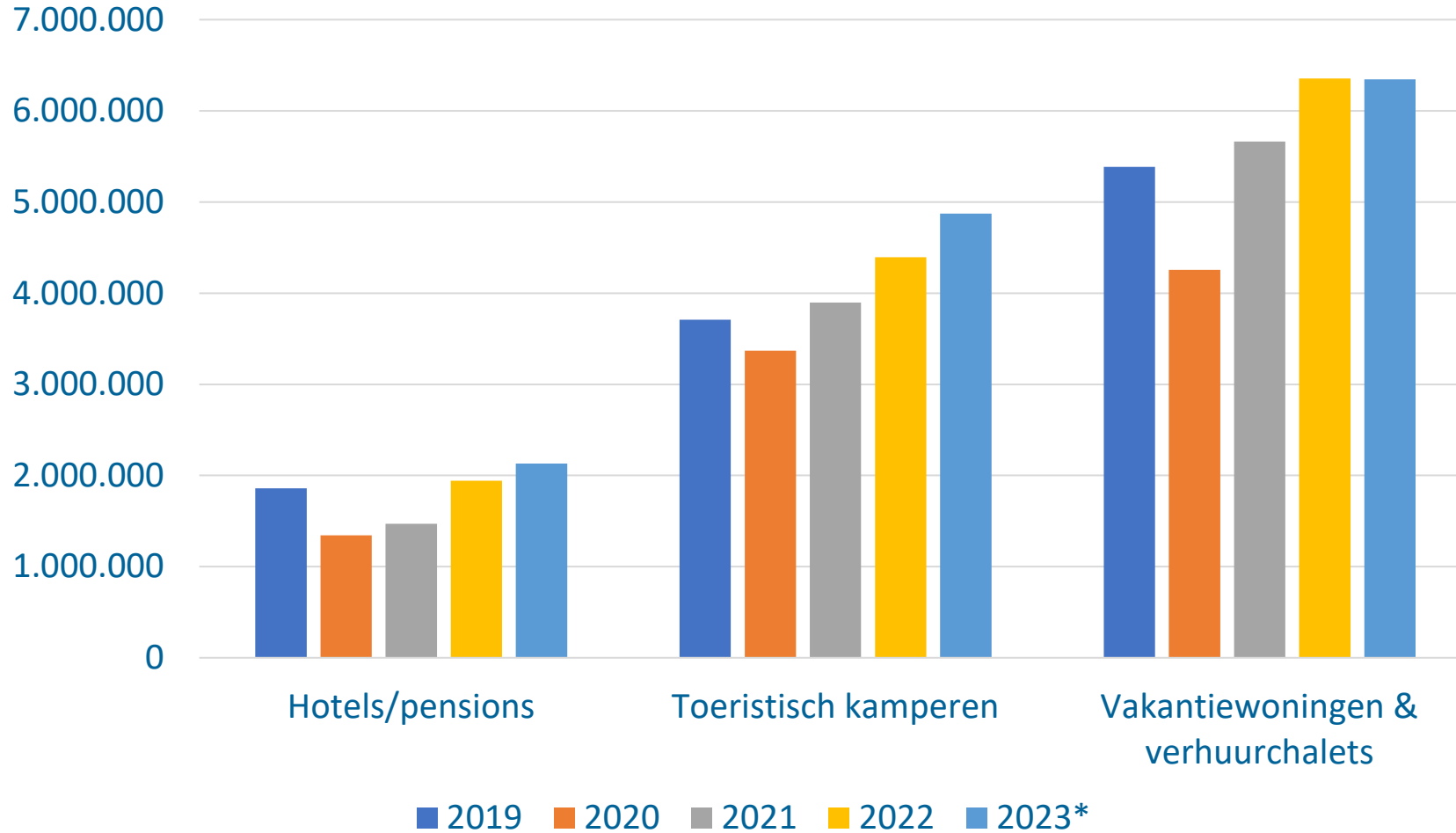

CBS-cijfers: verdeling herkomstlanden

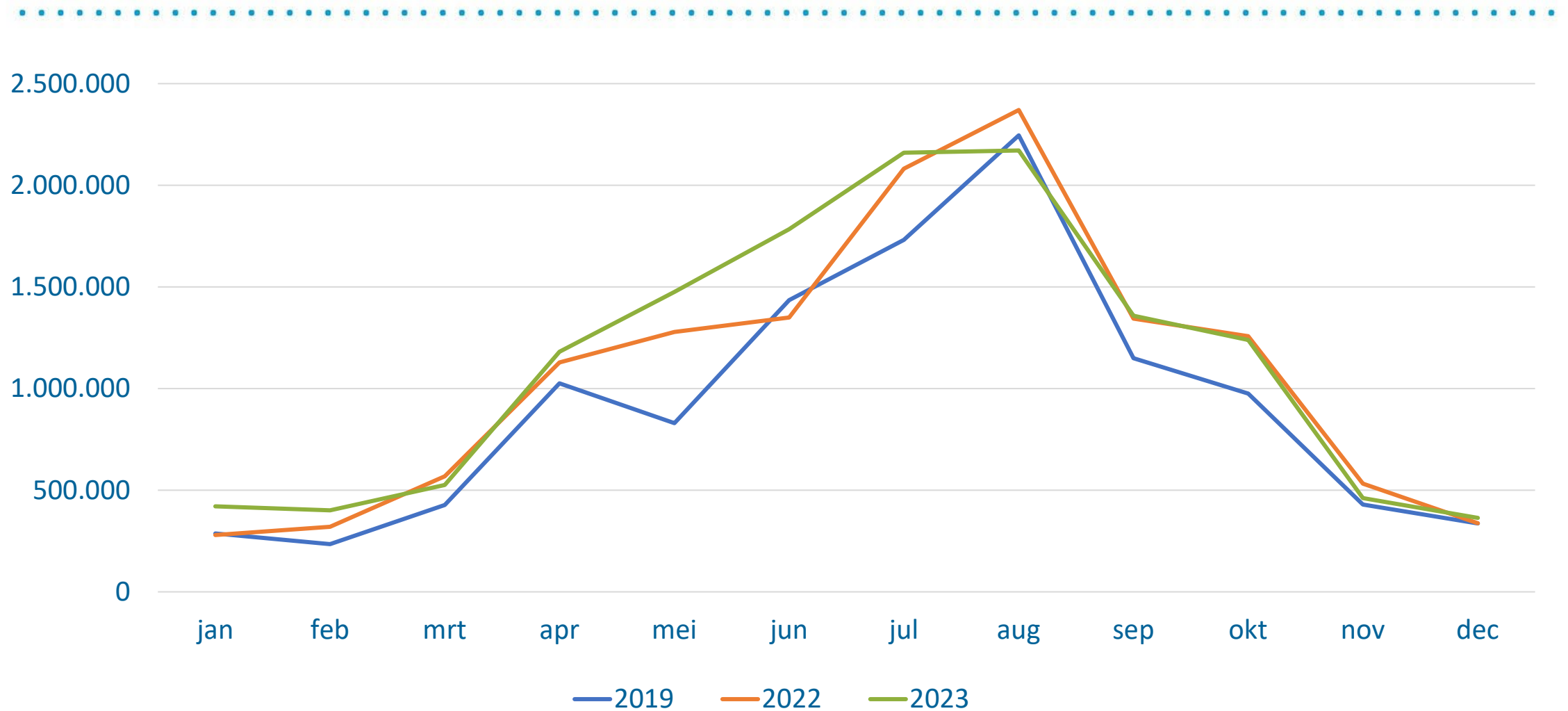

- 13,5 miljoen overnachtingen
- 3,1 miljoen gasten
  - 46% Nederlanders > 4,2 nachten
  - 37% Duitsers > 5,3 nachten
  - 13% Belgen > 3,1 nachten
  - 4% overig > 3,6 nachten

CBS-cijfers: ontwikkeling per accommodatietype

CBS-cijfers: spreiding per maand

Verwachting toerisme naar Nederland 2024

- Minder snelle groei toerisme naar Nederland
  - Binnenlands toerisme zal iets dalen, Nederlander gaat weer vaker naar buitenland
Aantal binnenlandse vakanties nog altijd boven niveau 2019
  - Inkomend toerisme groeit met 8%
Groei vanuit Duitsland, België en Frankrijk zwakt af
Forse groei vanuit Verenigd Koninkrijk, VS en China

Bron: Prognose 2024, Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen

Verwachting Nederlandse reismarkt 2024

- De reisbranche maakt zich op voor het beste reisjaar ooit.

“Vakanties en reizen blijven hoog op de prioriteitenlijst staan. Dit betekent voor de Nederlandse reiziger dat ervaringen en persoonlijke ontmoetingen belangrijker zijn dan de aanschaf van producten.”
- Vakantieboekingen sinds mei 2023 hoger dan 2022 en 2019.
- Groei zakelijke reizen zet door in 2024.

Doorkijk richting 2030

Verwachte groei toerisme in 2030

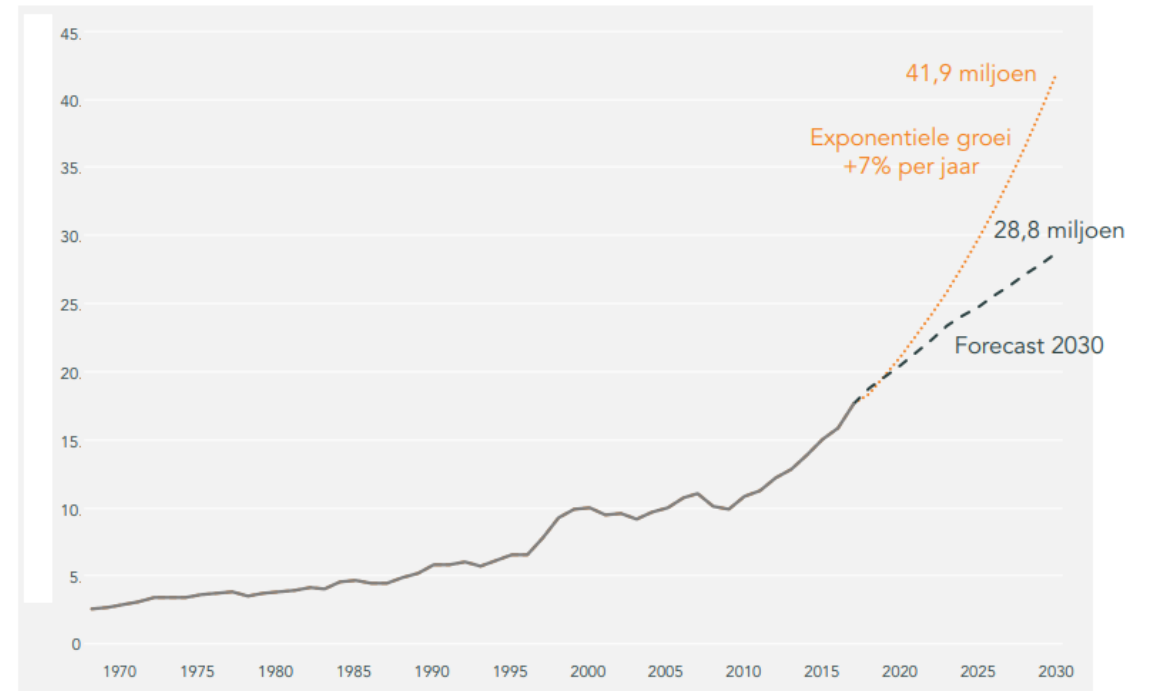
- +24% binnenlands toerisme
- +50% inkomend toerisme

Realisatie Zeeland 2023, met nog 7 jaar te gaan

- +15% binnenlandse gasten
+25% binnenlandse nachten
- +25% inkomende gasten
+32% inkomende nachten

CELTH en NBTC maken nieuwe forecast tot 2035
Nieuw: forecast per provincie

Forecast inkomend toerisme 2030

Bron: Perspectief 2030, NBTC Holland Marketing, 2018

Trends in de markt

- Bevolking groeit en verandert: vergrijzing, diverser, meer alleenwonenden
- Groeiende behoefte aan **recreatie**ruimte in Nederland
- Verder groeiende interesse in (kleinschalig) verblijf in natuur en groen > o.a. kamperen & glamping
- One-stop experiences: meerdere belevingen op één locatie, in binnensteden of geconcentreerde punten
- Belangrijke thema's binnen vakantiesentiment: duurzaamheid, stijgende prijzen en kans op extreem weer

Ontwikkelingen aanbod

- Overnachtingen groeien door
- Investerend vermogen onder druk
- Krappe arbeidsmarkt
- Ruimtelijke ontwikkelmogelijkheden beperkt
- Toenemende eisen t.a.v. verduurzaming, kleine bedrijven haken af in transitie
- Afnemende verkoop van recreatiewoningen door fiscale maatregelen
- Onderscheid accommodatievormen vervaagt

Logiesaanbod in Zeeland

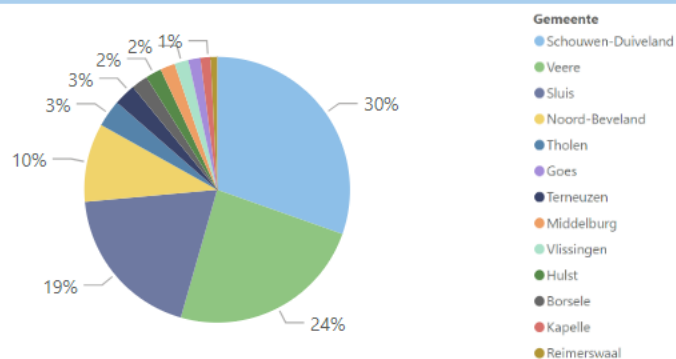
- Toeristisch kampeerplaatsen: 20.700
- Vakantiewoningen: 17.800
- Jaarplaatsen: 17.500

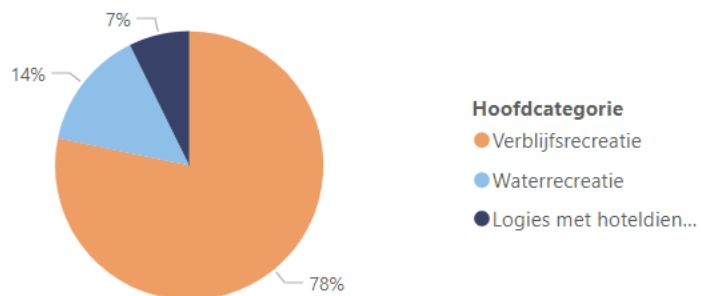
Dashboard aanbod logiesaccommodaties

Toeristische verblijfseenheden

Slaapplaatsen per gemeente

Verblijfseenheden per hoofdcategorie

Gebruik de onderstaande filters om de volledige dataset te filteren

Gemeente

- Alles selecteren
- Borsele
- Goes
- Hulst
- Kapelle

Hoofdcategorie

- Logies met hoteldie...
- Verblijfsrecreatie
- Waterrecreatie

Subcategorie

- Alles selecteren
- Appartement met ho...
- Bed & Breakfast
- Groepsaccommodatie
- Hostel

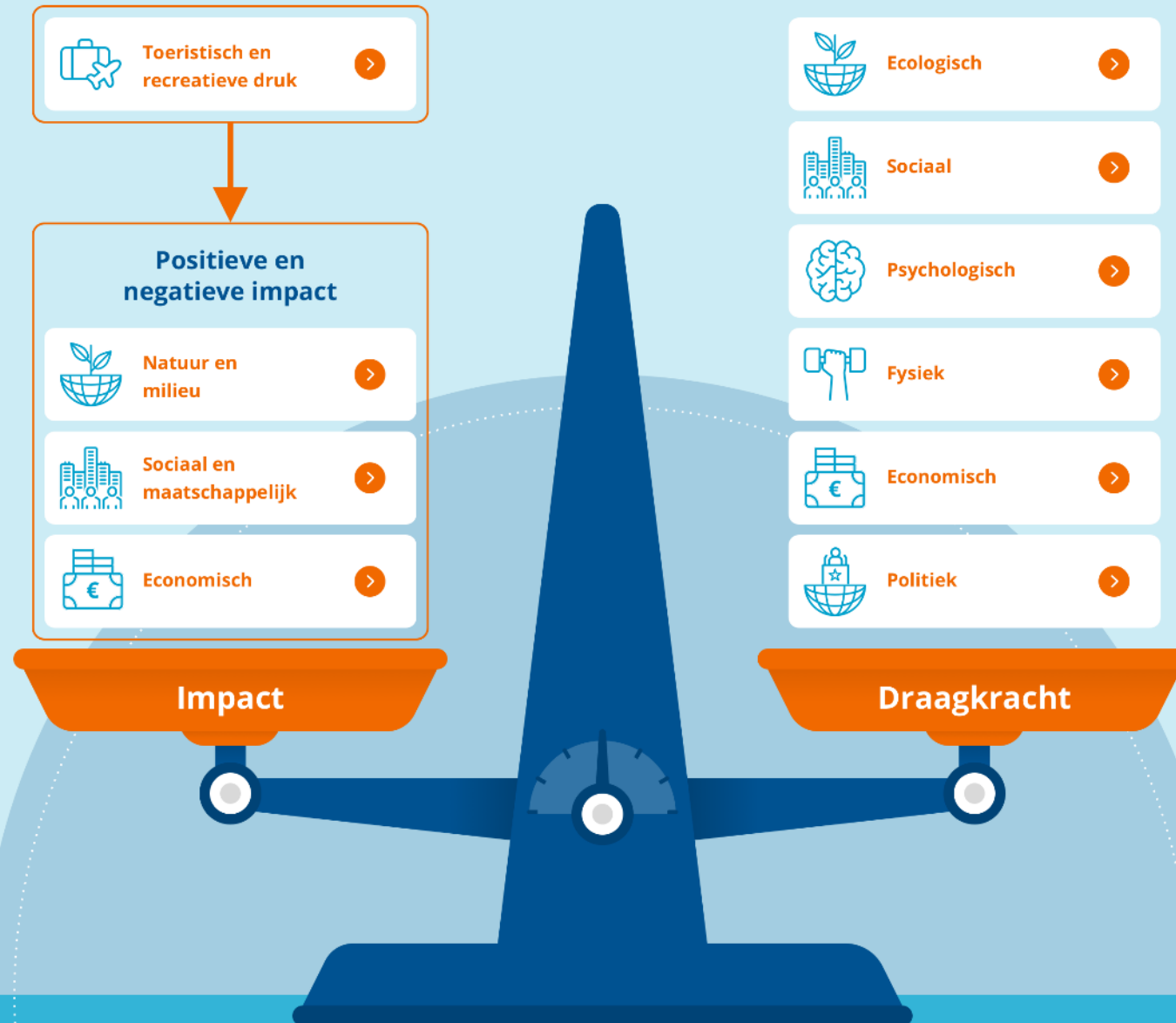
Accomodatietype

- Alles selecteren
- Appartement
- Bijzondere Vakantiew...
- Boot
- Camperplaatsen

Gemeente	Verblijfseenheden	Slaapplaatsen
Borsele	1.466	6.942
Goes	2.664	5.069
Hulst	1.531	6.748
Kapelle	1.434	4.255
Middelburg	2.260	6.248
Noord-Beveland	9.019	33.154
Reimerswaal	888	2.760
Schouwen-Duiveland	24.867	105.503
Sluis	14.313	66.347
Terneuzen	2.587	9.218
Tholen	3.105	11.430
Veere	18.339	83.314
Vlissingen	1.954	5.953
Totaal	84.427	346.941

Woonplaats	Verblijfseenheden	Slaapplaatsen
Aagtekerke	1.150	5.670
Aardenburg	148	389
Arnemuiden	788	2.051
Axel	33	179
Baarland	547	2.736
Biervliet	74	246
Biggekerke	830	4.158
Borsele	42	210
Breskens	2.401	7.919
Brouwershaven	2.676	8.863
Bruinisse	2.449	6.662
Burgh-Haamstede	6.268	29.494
Cadzand	3.781	17.902
Colijnsplaat	991	2.186
Totaal	84.427	346.941

Impact versus draagkracht

Economische impact

- Toeristisch-recreatieve uitgaven per jaar
Zo'n **€ 4,7 miljard** in Zeeland
- Directe werkgelegenheid in toerisme
> 16.000 banen
- Grote spin-off naar andere sectoren
- Belastinginkomsten voor gemeenten

- Prijsstijgingen onroerend goed
- Veranderingen economische structuur

Impact op natuur en milieu

- Bijdrage aan waardering voor natuur en landschap
- Inkomsten vanuit toerisme dragen bij aan instandhouding natuur en landschap

- Toerisme = vervoer = uitstoot
- Ruimtegebruik in het landschap, verstoring van natuurlijke habitats
- Afval, water en energieverbruik

Sociaal-maatschappelijke impact

- Leefomgeving
  - voorzieningenniveau
  - infrastructuur
  - overlast
  - veiligheid
- Sociale waarde
  - ontspanning en ontmoetingsplek
  - sociale cohesie
  - interactie bewoners & bezoekers
  - trots & identiteit

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Draagkracht

- Ecologisch > wat kunnen natuur en milieu aan?
- Psychologisch > het perspectief van bezoekers
- Sociaal > het perspectief van inwoners
- Fysiek > capaciteit van een gebied: toeristisch, infrastructuur, nutsvoorzieningen
- Economisch > structuur van de economie
- Politiek > is de overheid in staat om met beleid te sturen op balans?

Meten van Balans

- **Pionieren!**
- Een reeks van mogelijke indicatoren, nu vullen met data
- Komen tot een oordeel, wie bepaalt de grenzen?

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Activiteiten in 2023/24, mogelijk gemaakt door Provincie Zeeland

---

- Monitoren cijfers verblijfstoerisme, dagbezoek, drukte
- Meer inzicht in profiel en motivatie bezoekers
- Onderzoek naar gast van de toekomst
- Onderzoek naar vrijetijdsbehoeften en -gedrag van eigen inwoners
- Actualiseren databases logiesaanbod en vrijetijdsaanbod
- Economische waarde van toerisme
- Meten van balans
- Thematische kennis: natuur & toerisme, toeristische mobiliteit, waterrecreatie, energie & klimaat

Een greep uit de overige activiteiten in 2023/24

- Onderzoeksprogramma kustgemeenten
- (Be)Leefbare Schelde
- Aanjaagprogramma Innovatie Toerisme
- Duurzaam Water en Z-Grid
- Speeding Up Sustainability Skills in Tourism (3ST)
- Regionale forecast 2035
- Regionaliseren CBS statistieken
- Monitoren recreatie in Natura 2000 gebieden

Het woord aan het team

Wie ben ik?

- Noëlle Verhage
- Projectleider en onderzoeker HZ Kenniscentrum Kusttoerisme
- Natuur en Toerisme, Klimaat en Energie, (Be)leefbare Schelde, Waterrecreatie, Toeristische mobiliteit

Natuur en Toerisme

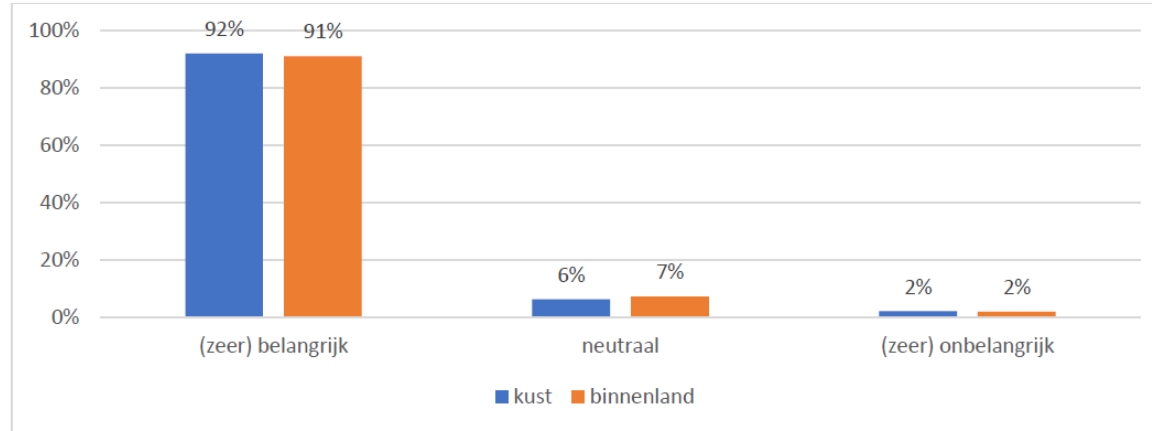

In 2021 hebben Provincie Zeeland, diverse terreinbeheerders en HZ-KCKT ook vijf doelen voor natuur en toerisme in 2025 vastgesteld:

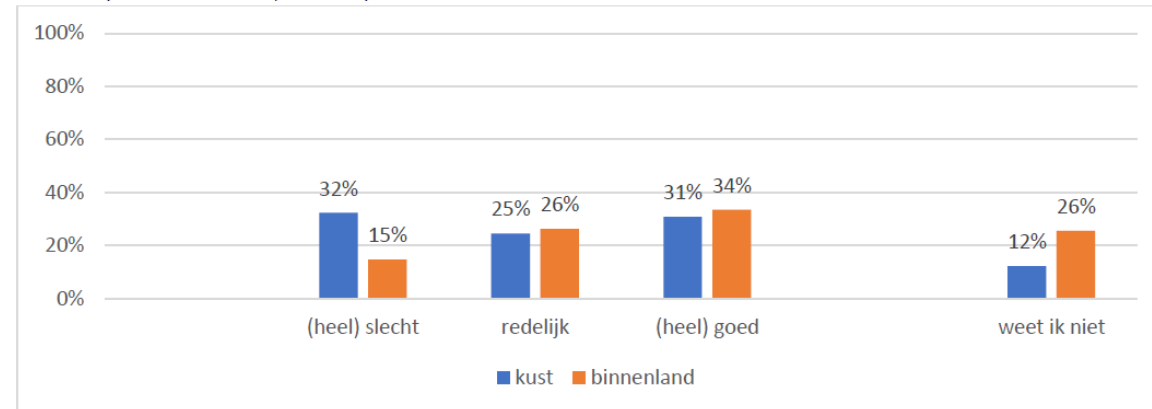
1. Natuur en landschap dragen bij aan een beter leefklimaat voor inwoners.
2. Een toenemend aantal inwoners voelt zich betrokken bij natuur en landschap, vertelt hier trots over en laat dit zien.

Figuur 34: Hoe belangrijk vindt u het dat de gemeente zich inzet om ervoor te zorgen dat toerisme de natuur en het landschap niet aantast? (N=3.839).

Figuur 34: Hoe vindt u dat de gemeente invulling geeft aan 'ervoor zorgen dat toerisme de natuur en het landschap niet aantast'? (N=3.698).

Inwonersonderzoek 2022

Inzet op behoud van natuur en landschap volgens inwoners van groot belang

9 op de 10 inwoners vindt dat ervoor gezorgd moet worden dat toerisme natuur en landschap niet aantast.

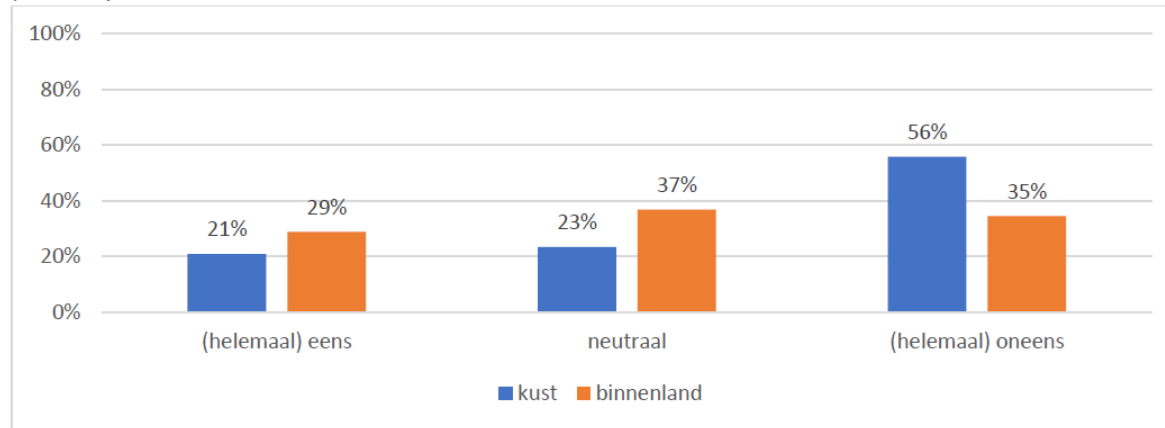
Je kunt hier uit afleiden dat inwoners een groot belang hechten aan natuur en landschap voor hun eigen woon- en leefklimaat.

Tegelijkertijd is men niet zo tevreden over de inzet van de gemeente op dit onderwerp: slechts een derde vindt dat de gemeenten zich goed inzetten voor behoud van natuur en landschap.

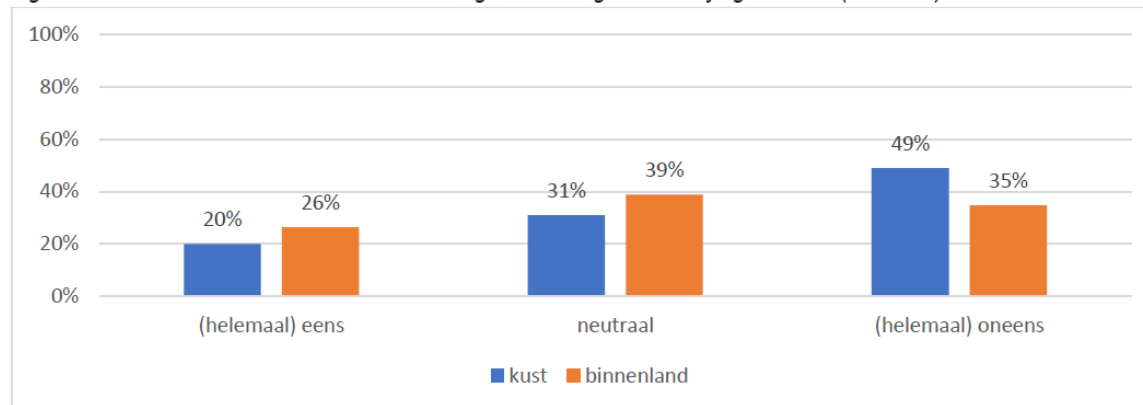

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Figuur 32: Toerisme stimuleert de bescherming en het behoud van de natuurlijke omgeving in mijn gemeente (N=5.343).

Figuur 33: Toerisme stimuleert de ontwikkeling van meer groen in mijn gemeente (N=5.355).

Inwonersonderzoek 2022

Aan de kust vindt ruim de helft van de inwoners dat op dit moment toerisme geen bijdrage levert aan de bescherming van de natuur en landschap en aan de ontwikkeling hiervan. In het binnenland is dat er 1 op de 3.

Foto: HZ-KCKT

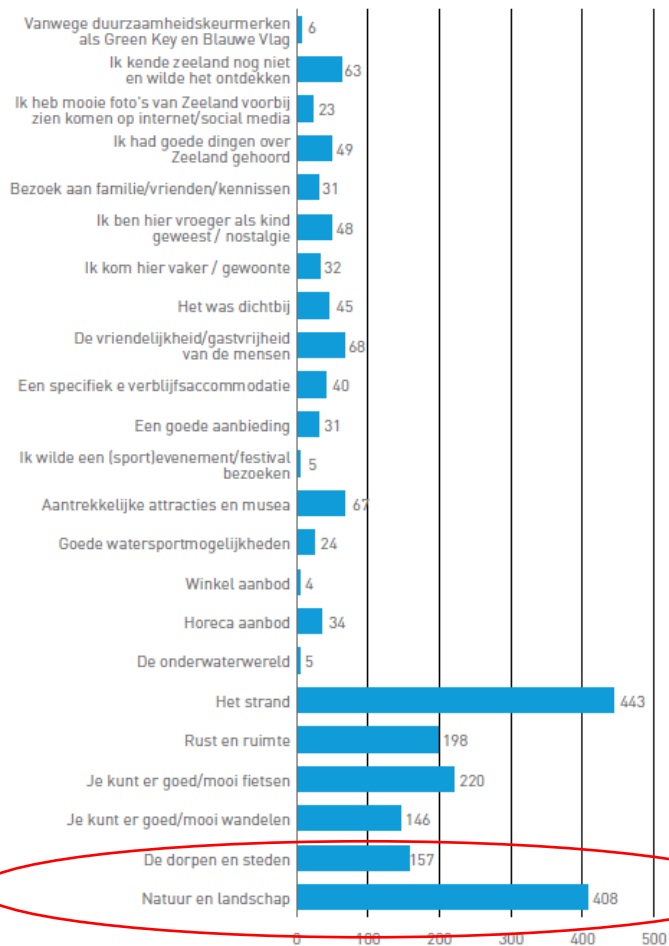
Natuur en Toerisme

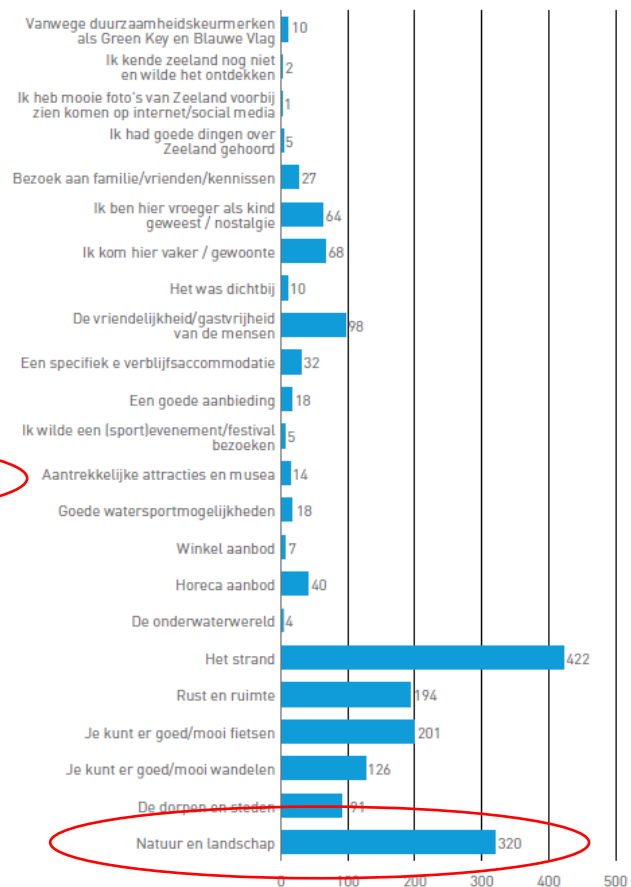
3. Natuur en landschap zijn een van de top redenen voor toeristen en recreanten om (heel) Zeeland te ontdekken.
4. Bezoekers van natuur en landschap hebben een positieve ervaring: tevredenheid en waardering.
5. Strategische spreiding van bezoekers over ruimte en tijd is gerealiseerd waarmee wordt bijgedragen aan de juiste balans tussen beleving van gasten en bescherming van natuur.

Figuur 17: Keuze voor Zeeland (N=824).

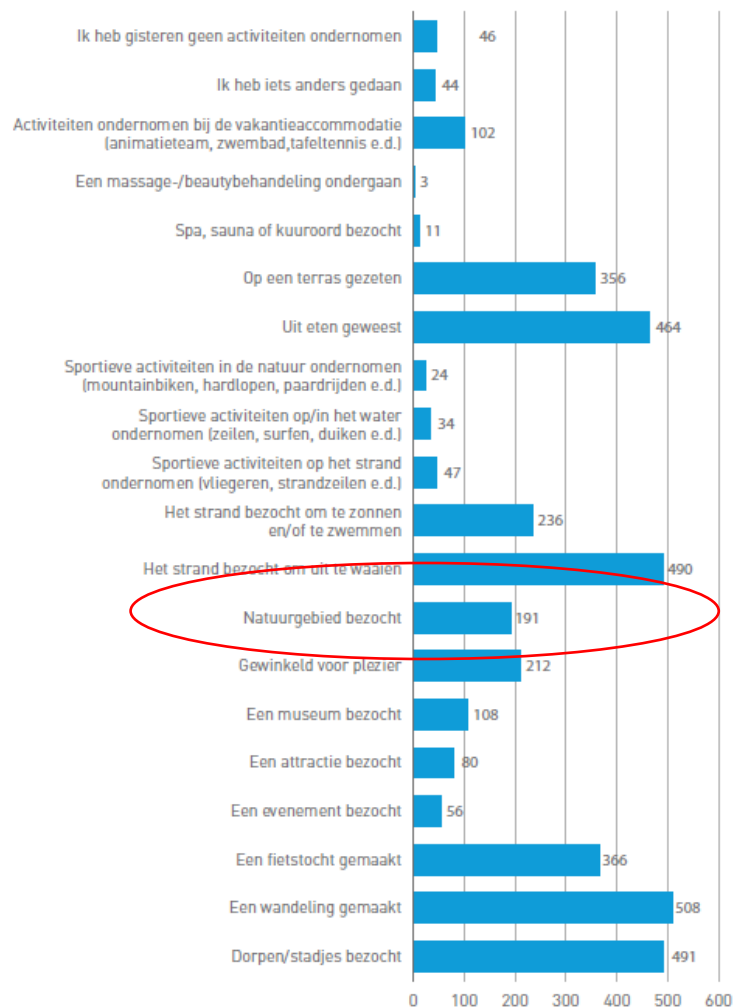
Figuur 18: Keuze voor dezelfde plaats in Zeeland (N=637).

Bezoekersonderzoek 2022

Natuur en landschap zijn één van de top redenen voor toeristen en recreanten om (heel) Zeeland te ontdekken.

Figuur 20: Ondernomen activiteiten verblijfsbezoekers (N=1105).

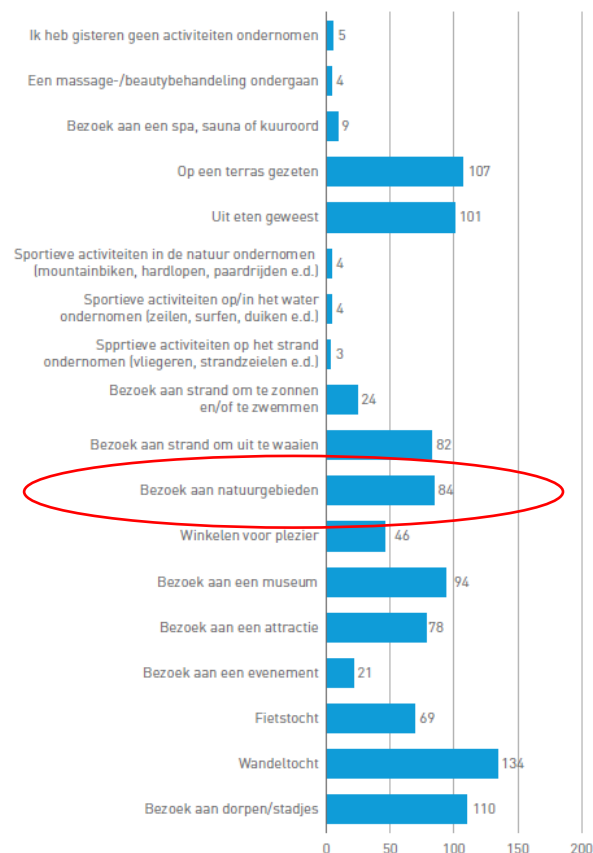
Verblijfsbezoekers

Bezoekersonderzoek 2022

Bezoek aan natuurgebieden redelijk populair onder zowel dag- als verblijfsbezoekers

Daarnaast allerlei andere activiteiten in natuur en landschap zoals fietsen, wandelen en sportieve activiteiten

Figuur 24: Ondernomen activiteiten dagbezoek (N=424).

Dagbezoekers

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Natuur en Toerisme

Bestemming Zeeland 2030

- Natuur en toerisme moeten elkaar versterken.
- Natuur en toerisme zijn ook in Zeeland onlosmakelijk met elkaar verbonden: door toerisme staat natuur onder druk, terwijl het tegelijkertijd een reden is om Zeeland te bezoeken.

Doel: “Ervoor zorgen dat natuur beleefbaar, beschermd en versterkt is. En dat bedrijven in de vrijetijdssector een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de Zeeuwse Natuur.”

Foto: Beeldbank Zeeland

Natuur en Toerisme

Wat hebben wij onderzocht?

- Inspirerende praktijkvoorbeelden: win-win recreatie en natuur
- Drijfveren van ondernemers in kaart gebracht rondom een groene inrichting

**KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME**

Beleef en Geef fonds

Nationaal Park de Biesbosch

Binnen Nationaal Park De Biesbosch is in april 2013 het Beleef & Geef Fonds, inmiddels onderdeel van het Biesbosch Streekfonds, opgericht door ondernemers. Samen werken ze aan een beleefbare Biesbosch, door nieuwe projecten te initiëren, ervoor te zorgen dat recreatieve voorzieningen niet verdwijnen en dat de kwaliteit ervan gewaarborgd blijft.

Recreanten die betalen voor een activiteit of overnachting kunnen bij het afrekenen een donatie doen. Donaties via dit fonds komen ten goede aan natuur en recreatieve projecten in en rondom het nationaal park.

Win-win natuur en recreatie

- Recreanten worden zich bewust van de waarden van het gebied en zijn betrokken bij het nationaal park;
- De bijdrage voor het nationaal park wordt geïnvesteerd in het behoud van natuur en recreatieve projecten in het nationaal park.

Eilandhuisjes

Markerwadden

De Markerwadden is een uniek project in het Markermeer. De eilanden zijn aangelegd om de natuur te herstellen en zijn inmiddels een oase aan natuur. Slechts één eiland is toegankelijk voor publiek. Op dit eiland zijn vier eilandhuisjes geplaatst die kunnen worden geboekt door de rustzoeker.

De eilandhuisjes zijn energieneutraal en duurzaam ingericht. De huisjes en de natuur op de eilanden worden beheerd door Natuurmonumenten.

Win-win natuur en recreatie

- De volledige opbrengst van de verhuur van de eilandhuisjes komt ten goede aan de natuur in Nederland.
- De bewustwording en beleving van de natuur op de markerwadden door de bezoeker staan centraal in het concept.

Opgeruimd Vaart Netjes

Marrekrite

In 1987 is de werkgroep 'Vrienden van de Marrekrite' ontstaan. Naast de Friese gemeenten en de Provincie Fryslân, dragen de watersporters bij aan het beheer en onderhoud van de Marrekrite en haar watersportvoorzieningen, door het jaarlijks aanschaffen van een Marrekritewimpel en/of door donateur te worden.

Win-win natuur en recreatie

- De financiële bijdrage die wordt gegenereerd komt ten goede aan het recreatieschap Marrekrite en beheer en onderhoud van de watersportvoorzieningen.
- De watersporter wordt actief gemotiveerd om bij te dragen aan een schoner Marrekrite door de 'Opgeruimd Vaart Netjes-vuilniszak'.
- Watersporters worden zich bewust van de waarden van het gebied en zijn betrokken bij de instandhouding van de natuur.

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Groene inrichting

Interviews ondernemers recreatiesector

Doel onderzoek

Meer inzicht krijgen in het effect van de vergroening van recreatieterreinen op de beleving, het gedrag en de bewustwording over natuurwaarden van gasten.

Inzicht hierin kan andere ondernemers inspireren om óók aan de slag te gaan met vergroening.

- Landschappelijke kenmerken uit de omgeving doorgevoerd
- Type gast en beleving van de gast
- Bijdrage aan bewustwording over de natuurwaarden en de noodzaak voor klimaatadaptatie bij de gasten en medewerkers
- Waardering voor de onderneming
- Kosten investering versus opbrengsten

Groene inrichting

Interviews ondernemers recreatiesector

Gasten die komen kiezen bewust voor de locatie, ons bedrijf.

Mensen solliciteren bewust bij ons vanwege onze visie. Daarmee meer kennis in huis en genoeg personeel kunnen vinden dit seizoen.

*De groene inrichting beïnvloedt de gastbeleving 'enorm'.
Verbaasd, verrast en veel positieve reacties!*

“Uitdaging bij negatieve feedback? Ons verhaal beter vertellen, we staan ergens voor!” Bewustwording over onze visie heeft soms wat tijd nodig bij de gast.

In balans, voor- en naseizoen moet nog groeien, voldoende marktpotentieel, mensen zijn bereid om een eerlijke prijs te betalen, we hebben hetzelfde prijsniveau aangehouden en dat wordt betaald, we draaien prima.

Veel positieve reviews/waardering. Personeel voelt dit en dat is prettig.

**KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME**

Groene inrichting

Interviews ondernemers recreatiesector

Tips voor andere ondernemers

“Geloof in de toegevoegde waarde van natuur én recreatie, zie het niet als twee aparte activiteiten. Dit is de toekomst. Het is nu de tijd. De consument wordt steeds bewuster. Begin met kleine stapjes, maar begin gewoon.”

“Als je het zelf niet weet of kan, volg een cursus of doe het samen met iemand anders. We hebben ook gewoon gepioneerd, het is echt zo ontstaan en gevormd.”

Tips voor andere ondernemers

“Ik heb ook slapeloze nachten gehad, het is soms ook de angst om drastisch te veranderen, begin daarom met stappen die haalbaar zijn. Doe niet alles in een keer. Maar vooral, ga er mee aan de slag vanuit de juiste intrinsieke motivatie, alleen dan gaat het slagen. Blijf bij jezelf, jouw identiteit, dat is waar je voor staat en maak ook keuzes!”

“Collega’s zijn altijd welkom! Bezoek bijeenkomsten, je haalt nieuwe informatie op, leert anderen kennen, de lijnen zijn kort.”

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Foto: Kaslokaal

Onderzoeken 2024

- Verdieping van leefstijlen conform de leefstijlvinder met natuurbeleving in Zeeland
- Monitoring recreatief gebruik Natura-2000 gebieden
- Monitoring recreatiebedrijven rondom klimaat en energie
- Monitoring en ontwikkeling meetinstrumenten voor (Be)leefbare Schelde
- Inzicht in verduurzaming waterrecreatiesector
- Inzicht in verplaatsingsgedrag dagrecreant en verblijfsrecreant in Zeeland (mobiliteit)

Wie ben ik?

- Maarten Soeters
- Onderzoeker HZ Kenniscentrum Kusttoerisme
- Data-analyse
- Onderwijs & Onderzoek
- Stagebegeleider
- Inzicht in drukte & de Zeeuwse gast van de toekomst

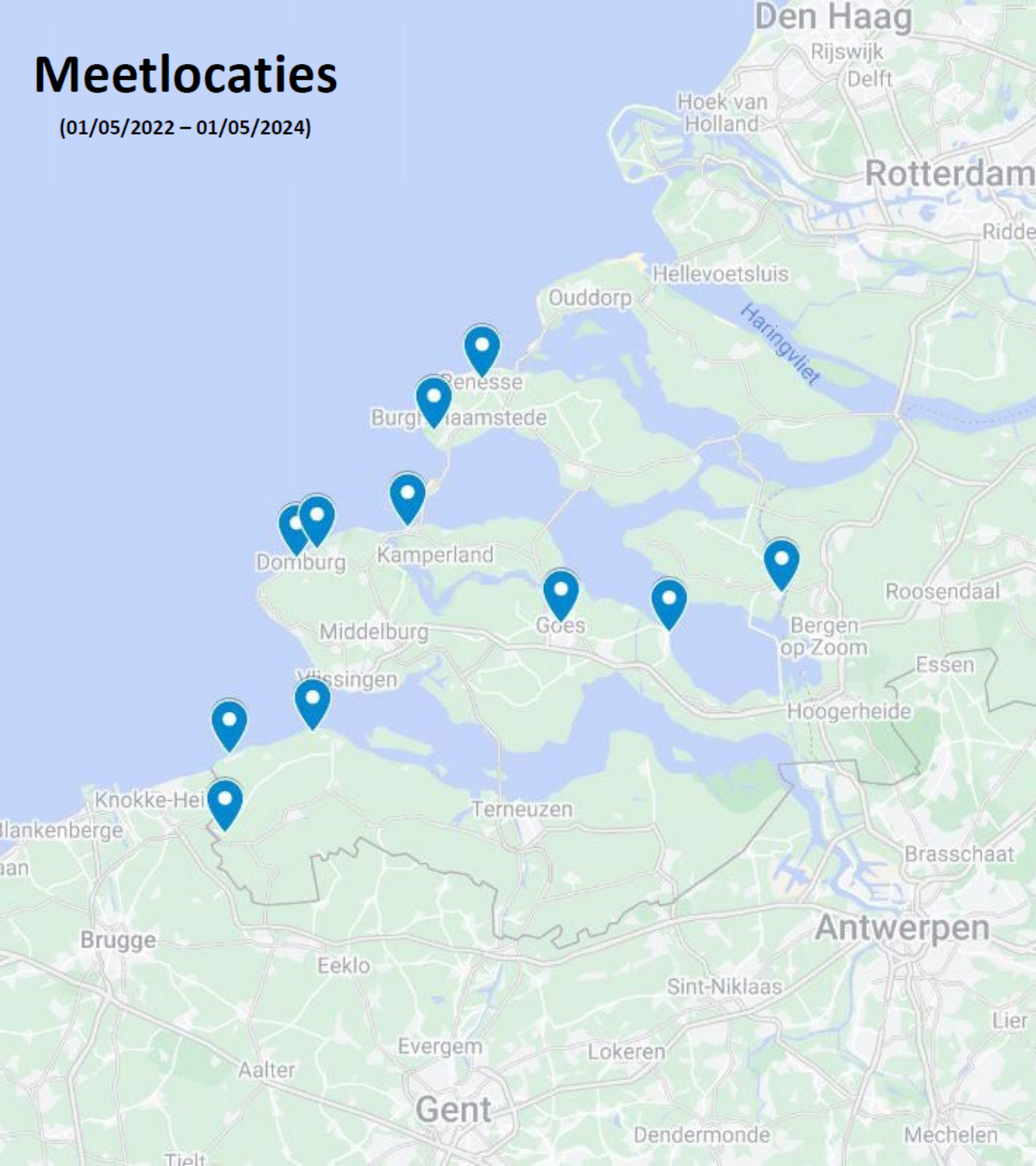
Inzicht in drukte

- Verblijfsbezoekers, dagbezoekers én eigen inwoners
- Druktemetingen ingekocht via Resono
- Schattingen o.b.v. GPS-gegevens & een statistisch model
- Inclusief alle bezoekers op een locatie
- Totaal van Nederlandse & buitenlandse bezoekers

Meetlocaties

(01/05/2022 – 01/05/2024)

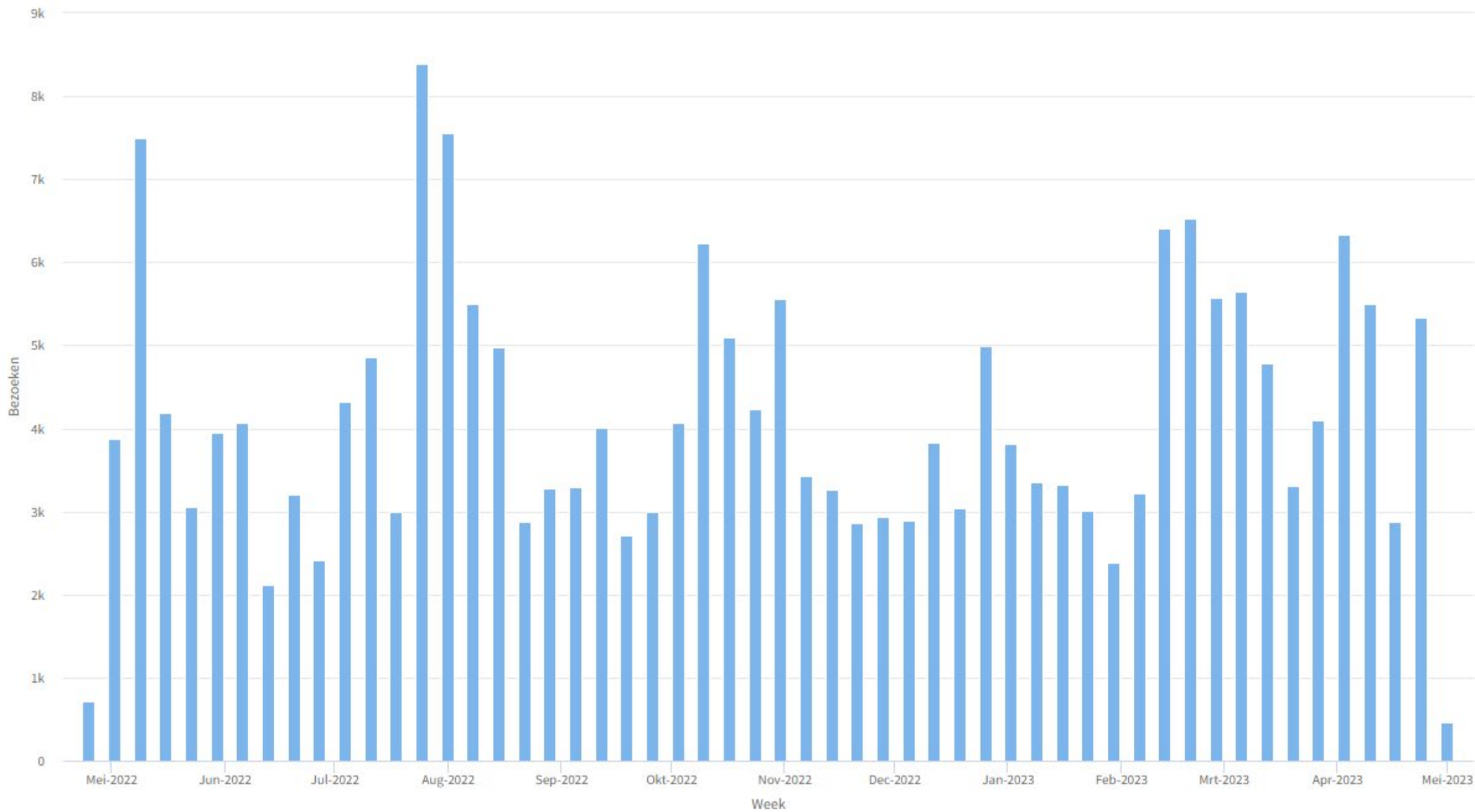

Inzicht in drukte

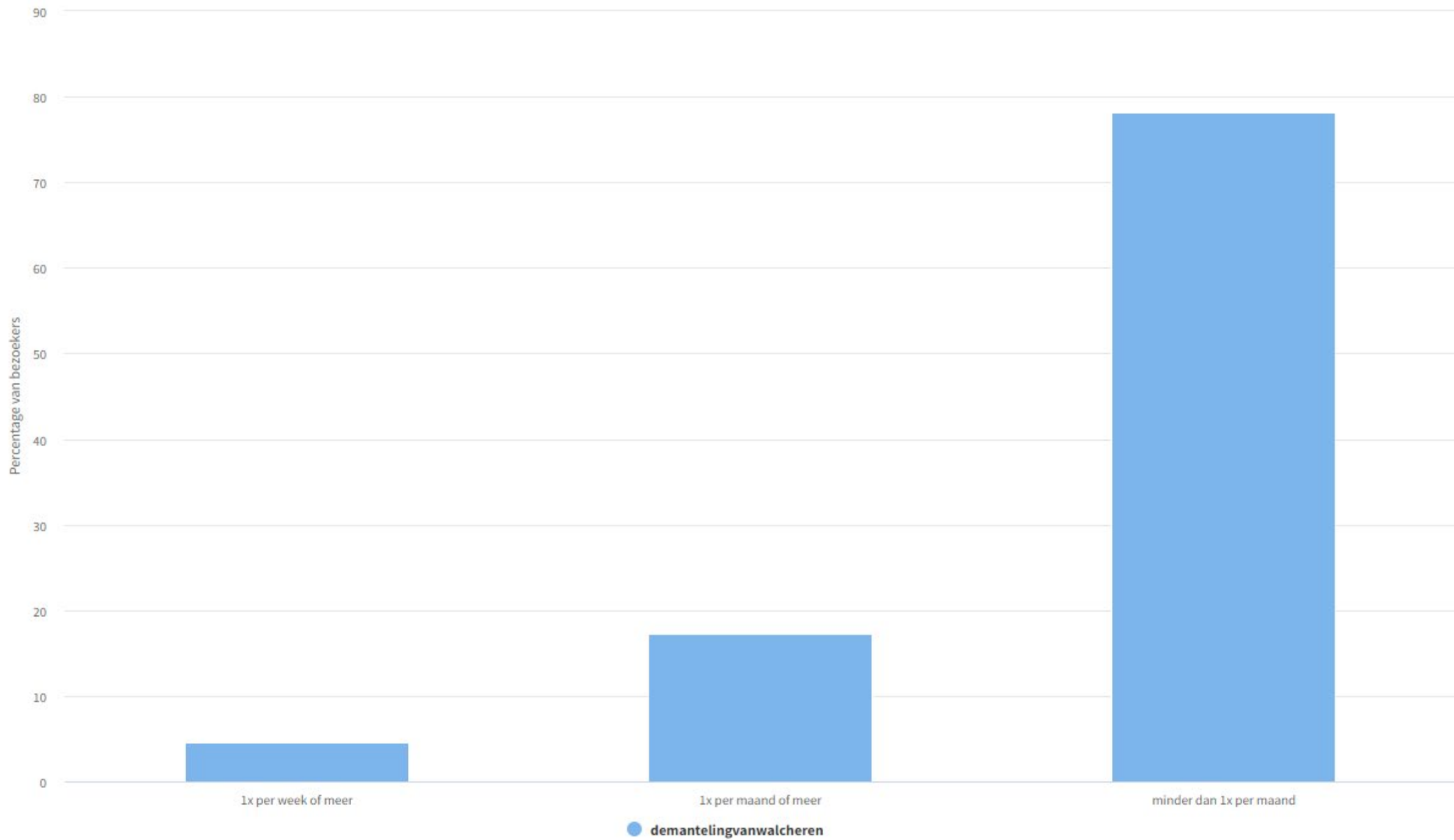
- Banjaardstrand
- Centrum Goes
- Centrum Renesse
- Centrum Sluis
- De haven van Tholen
- De Manteling van Walcheren
- Dennenbos Westenschouwen
- Strand Cadzand-Bad
- Strand Domburg
- Waterdunen
- Yerseke (Oesterputten)

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

● demantelingvanwalcheren

De Zeeuwse gast van de toekomst

Flinke toename van Franse en Zwitserse toeristen in Zeeland: toeristisch recordjaar

- Onderzoek naar feitelijk gedrag nu
- Inzicht in verwacht bezoekgedrag
- Onderhevig aan allerlei externe factoren
- Leidt dit tot verschuivingen in gebruikersgroepen, ander gedrag en/of andere behoeften?

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

De Zeeuwse gast van de toekomst

- Toekomstscenario ontwikkelen
- Hoe ziet de toekomst eruit als belangrijke ontwikkelingen doorzetten?
  1. Domeinanalyse
  2. Tijdvakanalyse
  3. Structuuranalyse huidige tijdvak
  4. Horizon scanning
  5. Omgevingsanalyse
  6. Scenario uitwerken

Stenden

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

TIJDLIJN

CRUCIALE MOMENTEN

Provinciale ontwikkelingen

Nationale ontwikkelingen

Opkomst Massatoerisme

Zeeuws Archief, Beeldbank Schouwen-Duiveland, nr WA-04709

1960

Zeeuws Archief, Beeldbank Schouwen-Duiveland, nr X-2559

Opening Grevelingendam

Toenemende vraag naar rust

Zeeuws Archief, Beeldbank Schouwen-Duiveland, nr W-1060

1970

Record bevolkingsgroei

Verwachte afronding Q2 2024

Wie ben ik?

- Simon Witt
- Projectleider en onderzoeker HZ Kenniscentrum Kusttoerisme
- Duurzame bestemming ontwikkeling
- Circulariteit: water, energie en afval
- Sociale duurzaamheid
- Internationaal

Video duurzaam ondernemen:

<https://www.youtube.com/watch?v=SBUwf6AYgsk&t=5s>

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

AANJAAGPROGRAMMA

Interreg
North Sea

Co-funded by
the European Union

3ST

Onze rol als Kenniscentrum

.....

- Gastbeleving van duurzame oplossingen
- Inspiratie voor ondernemers
- Kennispartner Europese projecten
- Sector brede meting: Klimaat & Energie
- Ontwikkelen methodes voor het meten van bewonersprofijt

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME

Gastbeleving duurzaam water en energie

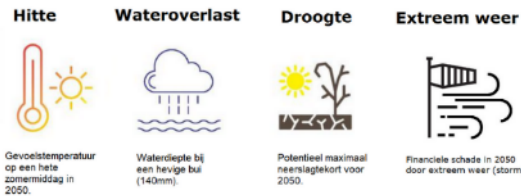
- Drie recreatiebedrijven
- Nameting: 528 respondenten
- 86% gasten steunen ambities ondernemers
- Geen negatieve impact van innovaties
- Slechts 58% is bereid meer te betalen

Energiescan voor Campings & Stappenplan

Risico's in beeld voor de Zeeuwse gemeenten

Onderstaand is een kaart weergegeven waarin risico's van klimaatverandering per Zeeuwse gemeente staan. Dit zijn vier risico's: hitte, wateroverlast, droogte en extreem weer (wind). Inzichten van klimaatverandering voor 2050 liggen aan de basis hiervan.

Klimaat effecten

AANJAAGPROGRAMMA

Ageeth van Maldegem ^{a, b, *}, Frank Peeters ^{a, b},
Stef Bleyenbergh ^{a, b}, Nilab Raufi ^{a, b}

^a HZ Knowledge Centre Entrepreneurship & Innovation

Inspiratie voor ondernemers

Kansenkaart klimaatadaptatie

- Risico's & kansen

Masterclass digitalisering

- Webinar & voorbeelden

Duurzame businessmodellen

- Publicatie & inspiratievideo's

Kennispartner Europese projecten

.....

Afgerond

Facilitate Adoption of Circular Economy in Tourism (FACET)

- Haalbaarheid en impact vouchers
- Whitepapers: Ondernemers, Financiering, Lokale overheden

Gestart

Speeding up Sustainability Skills in Tourism (3ST)

- Focus op samenwerking

Verder in 2024...

Sector brede meting: Klimaat & Energie

- Waar staat de sector nu?
  - Klimaatadaptatie
  - Klimaatmitigatie: Energie

Metten van bewonersprofiel

- In 2030 elke Nederlander profijt van Toerisme
- Maar hoe meet je dat?
- Bepalen indicatoren en testen methoden op Schouwen Duiveland

Kennisupdate JAAR 2023

Een overzicht van (onderzoek in) de Zeeuwse vrijetijdssector

KENNISCENTRUM
KUSTTOERISME